

Pedagogisch Beleidsplan

Kindcentrum vestigingen
Acacialaan & Koningshof
(bijgewerkt november 2022)

ALGEMENE INFORMATIE	5
Introductie	5
CASA'S MISSIE, VISIE EN AMBITIE	6
Missie	6
Visie	6
Ambitie	6
WAT MAAKT CASA UNIEK?	7
De 'zes pijlers'	7
Pijler een: Internationale AMI-Montessori benadering	8
Pijler twee: Tweetalig Onderwijs	15
Pijler drie: "All day All year"	16
Pijler vier: Continu leertraject vanaf 1 jaar	18
Pijler vijf: Natuureducatie	22
Pijler zes: Voeding en voedselbereiding	23
PRAKTISCHE INFORMATIE	24
Groepsinformatie	24
Mentorbegeleiding op Casa	26
In- en doorstroom van kinderen	27
Vakantie-, ruildagen en ziekteregistratie	28
School- onderwijs en opvangtijd	29
Activiteiten buiten de (stamgroep) ruimten in de onderbouw	32
Huishoudelijke regels:	34
Contacten met ouders:	35
Bijzonderheden in de ontwikkeling/ zorg	37
Begeleiders	38
Taken beroepskrachten in opleiding en stagiaires	38

Versie Beheer

Onderliggende versie: *Pedagogisch Beleidsplan Acacia-Koningshof v9*

Versie	Datum	Auteur	Veranderingen
t/m v3	01-01-2019	Diverse	Initiële versie
			-
v5	23-11-2020	Miranda van Rossen	aanpassing missie, visie en ambitie tevens gehele document aangepast
v6	22-12-2020	Miranda van Rossen	aanpassing mbt aanvullingen kwaliteitsmedewerker
v7	12-02-2021	Victoria Penstock	Adding English Translations
v8	28-07-2021	Miranda van Rossen	positie 3-jarigen in de onderbouw Tekstuele verduidelijking
v9	7-02-2022	Marlies Groen	toevoegen maximale omvang basisgroep LE en UE blz. 24 -25 Engelse deel verwijderd (wordt later toegevoegd)
v10	23-03-2022	Marlies Groen	Doorverwijzen passende instanties bij problemen blz. 36 Bekend maken mentor aan ouders blz. 26 Maximale omvang en leeftijdsopbouw stamgroepen en basisgroepen. blz. 24 Het aantal beroepskrachten op een groep kinderen blz. 24 De opleidingseisen van beroepskrachten blz. 38

			<i>Inzet van beroepskrachten in opleiding blz. 38</i>
v11	14-4-2022	<i>Marlies Groen</i>	<i>Maximale omvang en leeftijdsopbouw stamgroepen 8:00 - 14:00 blz. 24</i> <i>Begeleiding beroepskrachten in opleiding en stagiaires blz. 39</i>
v12	25-11-2022	<i>Marlies Groen</i>	<i>Verduidelijking stamgroepen/stamgroep grootte/stamgroep ruimte KDV</i>

ALGEMENE INFORMATIE

Introductie

Casa Tweetalige Montessorischool of "Casa", afgeleid van het Latijnse woord 'huis', is een Nederlands-/Engelstalig Montessori-kindcentrum, waarin school en opvang geïntegreerd zijn. De primaire pijler van Casa is het internationale Montessorionderwijs (Association Montessori International - AMI). Wij bieden het AMI-curriculum aan door middel van progressieve en beproefde AMI-benadering. Casa beheerst alle aspecten om goed onderwijs en waardevolle opvang activiteiten aan kinderen te bieden en hen volledig onder te dompelen in een Montessori-aanpak.

Casa is geopend in augustus 2011 en is niet alleen een uniek kindcentrum in het algemeen, maar ook een uniek Montessori kindcentrum in het land als gevolg van de zes specifieke kenmerken, ook wel bekend als de "Zes pijlers". Meer informatie over "de Zes" vindt u in de volgende hoofdstukken van dit document.

In dit pedagogisch werkplan vindt u de praktische richtlijnen hoe er gewerkt wordt op Casa. Het doel van dit werkplan is:

- zorg dragen voor een eenduidige aanpak door medewerkers
- ouders inzicht geven in de werkwijze.

Dit werkplan is een **integraal pedagogisch beleidsplan**, gebaseerd op de visie van een integraal kindcentrum; er is geen apart plan voor de dagopvang, BSO of onderwijs. Alle aspecten en perspectieven zijn in dit plan opgenomen. Tot op heden geldt voor de Toddlergroep (1-3 jaar) een eigen pedagogisch beleidsplan.

Het beleidsplan heeft bij sommige onderdelen een beschrijving per bouw (onder-, midden-of bovenbouw; respectievelijk drie tot zes jaar, zes tot negen jaar, negen t/m twaalf jaar).

Veel van de informatie in dit beleidsplan of aanvullende informatie kunt u ook in de Casa-schoolgids terug vinden.

CASA'S MISSIE, VISIE EN AMBITIE

Missie

'Via het kind naar een betere wereld - Onderwijs voor het leven.'
Bij Casa koesteren we de innerlijke kracht van kinderen, zodat zij kunnen bijdragen aan een verantwoorde en duurzame samenleving.

Visie

Vanuit de waarden moed en verbinding bieden wij kinderen een tweede thuis; een 'Casa'. Een rijke, overzichtelijke, breed georiënteerde omgeving, waarin kinderen doelgericht en vrij kunnen bewegen en waarin onze begeleiding aansluit bij de ontwikkelingsbehoeften van elk kind.

Ambitie

Het kind is wereldburger en neemt verantwoordelijkheid voor zijn eigen handelen, wat bijdraagt aan wereldvrede.

- Het kind heeft een lerende houding.
- Het kind is zelfsturend in het leerproces.
- Het kind kan zelfstandig keuzes maken, reflecteren, creatief denken en met veranderingen omgaan.
- Het kind beheerst de basisvaardigheden zodat ze goed functionerende burgers van de wereld zijn.
- Het kind is zich er bewust van dat hij of zij onderdeel is van een groter geheel en dat hij of zij hiervan afhankelijk is.

WAT MAAKT CASA UNIEK?

De 'zes pijlers'

De 'Zes pijlers' vormen de basis van ons unieke concept. Deze zijn hieronder samengevat:

1. **Onderwijs via de Internationale Montessori-methode**

Casa volgt de AMI (Association Montessori International) –richtlijnen en heeft daarom een nauwe samenwerking met de AMI.

2. **Tweetalig programma**

Begeleiding is in het Engels en Nederlands. Het beleid is "één persoon, één taal" Materiaal wordt in twee talen beschikbaar gesteld.

3. **"All Day All Year"**

Casa is van 8:00 tot 18:00u open, 50 weken per jaar. Casa biedt kinderen, gedurende de hele dag, een consistente leeromgeving in de breedste zin van het woord. Er is geen onderscheid tussen de schoolse en naschoolse activiteiten zoals bij traditionele scholen en kinderopvangorganisaties. Casa biedt ook het hele jaar door vakantieflexibiliteit voor gezinnen.

4. **Doorlopend leertraject - kinderen vanaf 1 jaar zijn welkom**

Sinds 2018 is Casa een Toddlergroep gestart. Met onder andere als doel een soepele overgang te bewerkstelligen van de community environment van 1-3 jaar naar 3-12 jaar.

5. **Natuureducatie**

Casa biedt dagelijks mogelijkheden voor nauwe interactie in en met de natuur. Maar kinderen werken ook met de techniek en milieu. Waarbij wetenschap en technologie als leraar fungeren.

6. Voeding en voedselbereiding

Kinderen zijn van jongs af aan dagelijks betrokken bij alle aspecten van voeding.

Pijler een: Internationale AMI-Montessori benadering

‘.let us give the World to the child. Let us give the child a vision of the whole Universe.

The child’s mind is a fertile field in which seeds may be sown. This is the period when the seed of all things can be sown.’ – Maria Montessori

Het Montessorionderwijs is gebaseerd op de principes die ontwikkeld zijn door dr. Maria Montessori. De basis voor het Montessorionderwijs is gelegd in 1909. Voor die tijd werd ervan uitgegaan dat kinderen als leeg vat geboren werden. Het ontbrak hen aan vaardigheden om zelf te leren. Men geloofde dat alle kennis extrinsiek was en dus door een formele opvoeder onderwezen moest worden.

Maria Montessori heeft vanuit een wetenschappelijke benadering vele jaren kinderen en hun verzorgers over de hele wereld geobserveerd. Daardoor heeft zij uiteindelijk een uitgebreide methodologie ontwikkeld. Haar uitgangspunt was gebruik te maken van de kracht van de kinderen en hun intrinsieke motivatie. Zij gaf kinderen de vrijheid om ontdekkend te leren.

De Montessori filosofie

Respect voor het kind en vreedzame samenleving

Dr. Montessori had een diep respect voor het kind. Kinderen met waardigheid, vertrouwen en geduld benaderen is van fundamenteel belang voor de pedagogische aanpak. Naast het geloof in het kind had Maria Montessori ook een diepe bezorgdheid omtrent de toekomst van de mensheid. Een leven lang leren, sociale harmonie, liefde, gerechtigheid en de samenwerking van individuen en groepen zijn essentiële aspecten van haar visie voor **vrede** en de

verbetering van de mensheid. De filosofie is gebaseerd op het fundamentele geloof dat de wereld alleen een echte staat van vrede bereikt als individuen hun eigen innerlijke rust verworven hebben.

Kenmerken van innerlijke rust | *Characteristics of inner peace*

Kenmerken van mensen die innerlijke rust ervaren:

- content zijn met hun leven;
- kalmte en rust ervaren,
- zelfvertrouwen hebben
- verantwoordelijkheid nemen, voor zichzelf en voor hun acties
- tolerantie/empathie tonen en zorg hebben voor anderen;
- respect hebben voor het milieu;
- waardering hebben voor schoonheid in de wereld;
- gevoel van veiligheid hebben.

Kindgerichte benadering

De sleutel tot een vreedzame toekomst ligt bij kinderen. De ervaringen uit de kindertijd bepalen het karakter en de persoonlijkheid van een volwassene.

De aanpak van het onderwijs is kindgericht en gebaseerd op wederzijds respect en samenwerking. Er is voor kinderen een geordende en veilige omgeving waarin ze vrij zijn om te verkennen en te ontdekken. De omgeving is ontworpen om aan de behoeften van kinderen in verschillende ontwikkelingsstadia te voldoen. De natuurlijke liefde voor het leren en het belang van het leren in hun eigen tempo worden hier gekoesterd.

Het onderwijs moet niet alleen gezien worden als onderwijzen (het doorgeven van informatie) of overdragen van cultuur, maar omvat opvoeding in de breedste zin van het woord. Ouders, begeleiders en het kind zelf zijn daarbij betrokken. Montessorionderwijs bevordert de ontwikkeling van mensen die zichzelf waarderen en autonoom zijn.

Alleen dan hebben ze de kracht om betrokken te zijn en te werken aan een betere wereld voor zichzelf en anderen.

Deze benadering is gebaseerd op het volgen van kinderen – op het herkennen van de behoeften en eigenschappen van kinderen van alle leeftijden en het inrichten van een geschikte, voorbereide omgeving. Onderwijs, opvang en opvoeding zijn geïntegreerd in een doorlopende pedagogische lijn, gebaseerd op de Montessori visie.

De rol van de begeleider

- Herkent het aangeboren vermogen en verlangen van het kind om te leren.
- Heeft liefde en begrip voor het kind en respect voor zijn of haar waardigheid en wording als persoon.
- Begeleidt de ontwikkeling van het totale kind door de integratie van de intellectuele, emotionele, fysieke, geestelijke en sociale aspecten van het leven.
- Begeleidt de ontwikkeling van de onafhankelijkheid en flexibiliteit van het kind en koppelt de ervaringen van school en de buitenwereld.
- Past de begeleiding aan op de individuele leerbehoefte van het kind:
 - actief en experimenteel
 - individueel tempo
 - zelfcorrigerend
 - onafhankelijk
 - onbegrensde mogelijkheden
- Zorgt voor een leeromgeving waarin het voor kinderen mogelijk is om te 'leren leren' en kritisch en logisch te denken.
- Begeleidt de ontwikkeling van het kind om zichzelf, anderen en de omgeving te respecteren.
- Faciliteert en coacht het kind om het beste uit zichzelf te halen.

AMI- richtlijnen

AMI (Association Montessori International) is een internationale Montessori-vereniging die door Maria Montessori opgericht is. De AMI

handhaaft de oorspronkelijke, fundamentele principes van Maria Montessori en zorgt voor consistente normen en richtlijnen van Montessorischolen over de hele wereld en verzorgt een gedegen opleiding voor begeleiders.

Casa hanteert de AMI-richtlijnen. AMI-begeleiders krijgen handvatten om kinderen vanuit de Montessori-filosofie te begeleiden. Daarnaast is het AMI-curriculum uitgebreider dan het Nederlandse Montessori-curriculum.

Het primaire streven van Casa is om de AMI (Association Montessori International) -richtlijnen volledig te volgen en uit te voeren. Casa doet dit door:

- ernaar te streven om ten minste één AMI-gecertificeerde begeleider in elke groep te hebben;
- ervoor te zorgen dat al het niet-onderwijzend personeel op de school toch een sterke basis in AMI-normen en -methoden ontwikkelt;
- te zorgen dat alle werknemers bereid en in staat zijn om zich te blijven ontwikkelen en zich te gedragen als positief rolmodel, in lijn met Casa's missie, visie en ambitie en de AMI-richtlijnen.

Montessori benadering op Casa:

1. **Individueel gerichte begeleiding:** kinderen kiezen hun eigen werk; kinderen werken in hun eigen tempo en op hun eigen niveau. De motivatie om te leren komt vanuit het kind.
2. **Een goed voorbereide omgeving:** warm, aantrekkelijk en ordelijk. In een goede voorbereide omgeving voelen kinderen zich veilig om te gaan werken. Speciaal ontworpen Montessori-onderwijsmaterialen begeleiden kinderen in hun lessen. De voorbereide omgeving is afgestemd op de ontwikkeling van de kinderen. We hechten er veel waarde aan dat kinderen zich thuis voelen, zich veilig voelen en dat het gebouw er gezellig, overzichtelijk en ordelijk uitziet.

We zorgen er iedere dag voor dat de materialen schoon en heel zijn en er aantrekkelijk uitzien.

De materialen hebben hun eigen plek in de kast. Dezelfde soort materialen staan bij elkaar.

De oefeningen voor het dagelijks leven worden regelmatig gewisseld zodat er voor kinderen altijd nieuwe dingen te leren zijn en er uitdaging is.

Kinderen wordt van jongs af aan geleerd dat zij zelf een werkje kunnen kiezen en dat zij, als zij klaar zijn met hun bezigheid, het weer op dezelfde plaats terug zetten.

Alle werkjes staan in open kasten op een hoogte waar de kinderen gemakkelijk bij kunnen. Als kinderen met een materiaal willen werken waar ze nog niet eerder mee hebben gewerkt, krijgen ze eerst een lesje zodat ze weten wat de bedoeling is (we laten bijv. zien hoe je een raam wast).

Verder zijn er duidelijke afspraken; we lopen binnen rustig (met uitzondering van het speellokaal en de gymzaal), we praten met een 'binnenstem', we werken aan een tafel op of een kleedje en laten iemand die aan het werk is met rust (storen niet).

- Leraren zijn groepsbegeleiders:** Groepsbegeleiders zijn geen formele onderwijzers maar treden op als bemiddelaars in het leerproces. Elk kind krijgt ontwikkelkansen op zijn eigen niveau aangeboden. Groepsbegeleiders zijn de mentor van een vaste groep kinderen. Door gerichte en zorgvuldige observaties van de begeleiders en door de reflectiegesprekken die de mentor met het kind voert, wordt de mate van begeleiding bepaald.
- Indeling in ontwikkelingsfase** Casa is verdeeld in vier hoofdgroepen, als gevolg van de verschillende fysieke, mentale en emotionele vermogens tussen jongere en oudere kinderen. Hierbij houden we de Montessori visie aan waarin Montessori verschillende levensfasen beschrijft en kinderen ingedeeld op basis van leeftijd: eerste fase 0 tot 3 jaar, tweede fase 3 tot 6 jaar, derde fase 6 tot 9 jaar en de vierde fase 9 tot 12 jaar.

Doordat kinderen in elke groep binnen Casa bij oudere en/of jongere kinderen zijn, die zich in vergelijkbare fasen bevinden, versnellen zij elkaars leerproces en ontwikkeling. (De eerste fase: Toddlers, 1,5 - tot 3 jarigen wordt in een separaat document toegelicht)

Sociale en emotionele competenties

Kenmerkend voor de sociale ontwikkeling van een kind is dat het zich in toenemende mate zelfstandig kan bewegen in de omgeving en de samenleving waartoe het behoort.

Voor concrete ondersteuning voor het begeleiding van kinderen in hun sociale en emotionele ontwikkeling, gebruikt Casa de benadering van Positive Discipline. Positieve discipline is een manier om kinderen te begeleiden door hen te laten weten welk gedrag aanvaardbaar is op een manier die ferm, maar vriendelijk is.

Mensen leren het beste als ze zich veilig en verbonden voelen met anderen, in de context van veilige relaties. Daarom is het doel van positieve discipline om te begeleiden door eerst veilige relaties met kinderen te creëren.

Connectie moet voor correctie komen, wil discipline op de lange termijn effectief.

De begeleider ondersteunt de kinderen in het contact en omgang met elkaar. Doordat de begeleiders naar kinderen luisteren, kinderen vertrouwen geven en hen verantwoording geven om zich op eigen wijze te ontwikkelen, zie je dat kinderen zichzelf durven zijn.

De begeleider doet dit door zelf het goede voorbeeld te geven en door kinderen sociale basisregels uit te leggen over hoe wij ons gedragen. In de onderbouw door middel van wellevendheid lesjes. In de midden-, en bovenbouw door middel van klassenvergaderingen.

De begeleiders zorgen ervoor dat er op de groep een sfeer heerst waar alle kinderen zich thuis voelen. Zij observeren de kinderen goed en zien gevoelens van het individuele kind en verwoorden deze zo nodig naar andere kinderen en naar het kind zelf toe. De begeleiders begeleiden kinderen tijdens

conflictsituaties. Daarbij leren zij kinderen zoveel mogelijk zelf de problemen te laten oplossen.

Een primaire behoefte van kinderen (mensen) is om erbij te behoren. Kinderen die dat gevoel van verbinding kwijt zijn, grijpen vaak naar ongewenst gedrag om dat gevoel te herwinnen. Dmv Positive Discipline krijgen we handvatten om door het gedrag van kinderen te kijken. We hanteren dus gedragsproblemen vanuit verbinding.

Als kinderen vaak ongewenst gedrag vertonen wordt er een afspraak met ouders gemaakt om samen inzicht en grip op het gedrag te krijgen. Het is voor Casa belangrijk dat ouders ook de principes van Positive discipline omarmen en thuis toepassen.

Door ons individueel gericht aanpak geven we alle kinderen de ruimte om dagelijks succeservaringen te beleven. Daardoor krijgen ze zelfvertrouwen. Een sterk individu is een voorwaarde voor sterke groepsvorming.

Op Casa hechten we veel waarde aan respect en ruimte voor persoonlijke eigenschappen, cultuur en geloofsovertuiging. We besteden aandacht aan uitleg over deze verschillen. Dit doen we door middel van communicatie, het lezen van boeken, het tonen van platen en het zingen van liederen over deze thema's. Tevens respecteren we bepaalde rituelen en verplichtingen binnen verschillende geloofsovertuigingen en zijn we ook bereid om, binnen de grenzen van onze eigen principes, hier rekening mee te houden.

Pijler twee: Tweetalig Onderwijs

ENGELS (OF NEDERLANDS) ALS TWEDE TAAL

Door onderzoek is er aangetoond dat jonge kinderen in staat zijn om snel en moeiteloos meerdere talen te leren.

Op Casa hebben kinderen de mogelijkheid om in het Engels en Nederlands te werken en te leren. Dit wordt op de meest natuurlijke en vloeiende wijze aangeboden. Doordat we Engelssprekende begeleiders hebben die kinderen elke dag met alles wat de kinderen doen, in het Engels begeleiden, leren kinderen de andere taal op een natuurlijke manier. Ze gebruiken de tweede taal als communicatiemiddel. Het is opmerkelijk dat kinderen eerder Engels met begeleiders gaan spreken als zij weten dat de betreffende begeleider geen Nederlands spreekt.

Vanaf de leeftijd van drie jaar worden kinderen ondergedompeld in het Engels en Nederlands (dit geldt ook voor de Toddlergroep, deze leeftijdsgroep is voornamelijk niet in dit document geïntegreerd):

- Het is ons streven dat er in elke groep ten minste een Engelssprekende begeleider aanwezig is naast een Nederlands sprekende begeleider.
- Activiteiten gedurende de dag worden zoveel mogelijk gegeven in zowel Engels als Nederlands.
- Taallessen en de meeste materialen worden aangeboden in het Engels en het Nederlands.
- In de onderbouw leren kinderen eerst lezen in het Nederlands, tenzij Engels de moedertaal is.
- Engelssprekende kinderen leren ook spreken, lezen en schrijven in het Nederlands.
- Als het lezen goed vordert in de eerste taal, wordt de tweede taal aangeboden.
- Nederlandstalige kinderen leren ook lezen, schrijven, spreken en luisteren in het Engels.

Voor de KDV (Toddlers en 3 jarigen in de onderbouw) op Casa gedoogd de gemeente Pijnacker-Nootdorp de tweetalige dagopvang. Casa heeft hiertoe een gedragscode tweetaligheid opgesteld (zie website) en handelt ook naar deze gedragscode.

Pijler drie: “All day All year”

FLEXIBELE ONDERWIJSTIJD

Casa is 50 weken per jaar (met uitzondering van nationale feestdagen) geopend op werkdagen van 8.00-18.00 uur. Casa is één week gesloten tussen Kerst en Nieuwjaar en ook nog vijf losse dagen die verspreid zijn over het jaar; deze dagen worden voornamelijk gebruikt voor studiedagen van het personeel.

Daarnaast gaan de kinderen vanaf vijf jaar gedurende de zomer één week naar Jeugdland in Pijnacker. Deze week zal er dus wel opvang maar geen onderwijs geboden worden.

Deze flexibele onderwijstijden zijn mogelijk doordat Casa wederom deelneemt aan een landelijke proef om ruimte in onderwijstijd te realiseren. Dit betekent dat er flexibeler omgegaan mag worden met de onderwijstijd. Bijvoorbeeld dat er de mogelijkheid is om (een deel van) de vakanties zelf te kiezen. De proef is in 2020 gestart en duurt tot en met 2025.

Casa is uniek in het feit dat de school en naschoolse opvang volledig zijn geïntegreerd. Op Casa is er dus formeel gezien de hele dag school en de hele dag kinderopvang en BSO. Hierdoor is Casa een echt kindcentrum. Casa bestaat uit twee stichtingen; Casa School en Casa Kinderopvang. Casa wordt echter aangestuurd door één directeur/bestuur en er wordt door iedereen in een nauw vervlochten systeem vanuit dezelfde visie gewerkt.

Op Casa zijn alle kinderen ingedeeld in een vaste leeromgeving (groepsruimte), met drie tot vier vaste groepsbegeleiders (leerkrachten), eventueel aangevuld met assistenten. Tussen 8.00 uur en 18.00 uur kunnen

kinderen in deze leeromgeving onder begeleiding van één of meerdere groepsbegeleiders werken. Deze vaste begeleiders hebben ieder hun eigen mentorkinderen.

Wij bieden elk kind uitdagende mogelijkheden voor leren, ontwikkelen en spelen daarom worden er gedurende de hele dag ook activiteiten buiten de groepsruimte aangeboden door activiteitenbegeleiders. Kinderen kunnen kiezen om hier naartoe te gaan. Dit kan gaan om individuele lessen, bijv. muzieklessen (gitaar-, of vioolles) of activiteiten met meerdere kinderen zoals bijvoorbeeld koken, tuinieren, werken in de techniekruimte of het atelier of deelname aan sportactiviteiten. Naast een vast aanbod kunnen er ook activiteiten voor een periode van bijv. zes weken aangeboden worden, waar kinderen zich voor in kunnen schrijven.

Op deze manier krijgen kinderen een consistent Montessori-aanbod op maat dat afgestemd is op de behoeftes van kinderen, gedurende de hele dag, in dezelfde leeromgeving, onder begeleiding van één team en één management.

Casa biedt maatwerk in leerstof, leertijd en leerstijl zodat er ruimte is om talenten optimaal tot bloei te laten komen.

.

Op de woensdag- en vrijdagmiddag zijn tussen 14.00 uur en 18.00 uur zijn de midden- en bovenbouw groepsruimtes gesloten en zijn er pedagogische medewerkers aanwezig. Het programma bestaat deze twee middagen voornamelijk uit sport en spel, creatieve, muzikale en rustige activiteiten.

FLEX-PAKKETTEN

Ouders kunnen uit verschillende pakketten kiezen welk hun gezinssituatie het beste past.

1. Basispakket
2. Totaalpakket
3. NSO-pakket

Alle Flex-pakketten voldoen aan de jaarlijkse 940 lesuren per kind. Voor meer informatie over elk Flex-pakket, inclusief de prijzen, kunt u terecht op de website.

•

Pijler vier: Continu leertraject vanaf 1 jaar

Casa is ingedeeld in vier leeftijdsgroepen analoog aan de door Montessori geïdentificeerde ontwikkelingsfasen van kinderen.

Kinderen leren effectief van elkaar door elkaar te observeren, te helpen of lesjes te geven. In groepen waarin meer kinderen in verschillende leeftijdscategorieën zitten, zie je veel stimulans, dynamiek en uitdaging. Elke educatieve groep moet groot genoeg zijn, zodat er genoeg kinderen zijn van een bepaalde leeftijd om het dynamische sociale netwerk te vergemakkelijken - dit is ook een afspiegeling van de samenleving als geheel. Kinderen ontdekken snel hun plaats binnen de progressieve, productieve, dynamische sociale hiërarchieën. De relatie met de medewerkers en andere kinderen is uitermate belangrijk voor de emotionele veiligheid van een kind.

Casa begint met de peutergroep die een verzorgende Montessori-omgeving biedt voor kinderen van 15 - 36 maanden. Het pedagogisch beleidsplan Acacia-Koningshof, gaat vooralsnog niet verder in op deze groep kinderen. Daarvoor is een apart pedagogisch beleidsplan opgesteld. Daarna kan een kind vanaf 3 jaar tot en met 12 jaar onderwijs volgen bij Casa. Alle mentoren van kinderen vanaf 15 maanden tot 12 jaar, houden de voortgang van kinderen bij in één digitaal systeem MRX.

1. De onderbouw (3-6 jaar)

In de “**onderbouw**” - **de schepper** leren kinderen om hun levenservaringen, vaardigheden en kennis te consolideren en worden

zodoende autonoom. Deze periode kan ook worden omschreven als de "help mij het zelf te doen" -fase van hun leven. Kinderen krijgen ruimte, vrijheid en ondersteuning om te ervaren en te leren door middel van hun acties. Op hetzelfde moment leren ze ook wat het is om verantwoordelijkheid te nemen voor hun acties en keuzes. Driejarigen komen op Casa in contact met andere kinderen en leren zo met elkaar om te gaan. Ze leren zowel zelfstandig te zijn als ook de gemeenschapsregels (het leren van manieren, omgangsvormen) te hanteren.

2. **De middenbouw (6 - 9 jaar).**

In de "**middenbouw**" - **de onderzoeker** leren kinderen om de omgeving en de kosmos te verkennen en ervaren zij de waarden van samenwerking en gemeenschap. Deze periode kan ook worden omschreven als de "help mij om zelf te denken" -fase van hun leven. De zaden van kennis, inzicht, cultuur en wetenschap worden in deze jaren gezaaid. Kinderen willen de kosmos, het grote geheel, ontdekken en begrijpen. Zij ontwikkelen gedurende deze periode grote mentale krachten waaronder rede, geheugen, empathie en verbeelding. De kinderen zijn in staat in gedachten in tijd en ruimte te reizen; zij gebruiken hun verbeeldingskracht.

Ze verinnerlijken hun sociale vaardigheden en ontwikkelen mentale en emotionele onafhankelijkheid. In deze periode wordt een meer abstract niveau van denken, vragen en redeneren bereikt.

3. **De bovenbouw (9-13 jaar)**

De "**bovenbouw**" - **de wetenschapper** . De ontwikkelingskenmerken zoals genoemd in de middenbouw worden geconsolideerd en geperfectioneerd. De onderzoeker wordt wetenschapper. Het kind leert meer controle te krijgen over zijn executieve en metacognitieve vaardigheden.

Ze kunnen nu onafhankelijk zorg dragen voor anderen. De kracht van zelfstandigheid gaat gepaard met verantwoordelijkheid en keuzes

maken. Ze participeren in de externe gemeenschap en niet alleen in de schoolgemeenschap.

De praktijk van driejarigen op Casa

Montessori heeft een duidelijke visie over de ontwikkelingsbehoefte van de 3-jarigen. Een voorbereide omgeving speelt daarbij een belangrijke rol. Met veel mogelijkheden tot activiteiten. Deze visie en werkwijze wordt door de ouders van kinderen op Casa onderschreven.

In de stamgroep ruimte van de 3-jarigen wordt voldaan aan de kind/leidster-ratio en aan de norm voor voldoende fysieke ruimte. Medewerkers dragen zorg voor het waarborgen van de vier basisdoelen zoals die in de Wet Kinderopvang beschreven staan:

- emotionele veiligheid bieden;
- persoonlijke competenties ontwikkelen;
- sociale competenties ontwikkelen;
- normen en waarden overbrengen.

De stamgroep ruimte van de 3-jarigen is een afzonderlijke ruimte van waaruit ze activiteiten kunnen ondernemen met 4-, en 5-jarigen in verschillende ruimtes in onderbouw domein. In de praktijk zien we dat de meeste driejarigen het heel interessant vinden om activiteiten te doen met oudere kinderen. Zij nemen veel handelingen van hen over en kunnen vaardigheden van oudere kinderen modelleren. Dit zie je ook qua taal. De kinderen van drie tonen zich gelukkig binnen deze setting. Er is uitdaging voor hen. Een 3-jarige kan er ook voor kiezen om in zijn/haar eigen stamgroep ruimte te blijven zolang hij/zij wil.

In de stamgroep ruimte is educatief Montessori-materiaal aanwezig, speciaal afgestemd op het ontwikkelen en verfijnen van vaardigheden, waaronder:

- fijne motoriek
- orde en structuur
- taal
- zintuiglijke waarneming

Oudere kinderen in het onderbouw domein zijn gretig om de jongere te helpen en daardoor ontwikkelen zij hun eigen kennis en vaardigheden. Aan de andere kant leren de jongere kinderen door te kijken naar oudere leerlingen en ze leren beiden elkaars capaciteiten en individualiteit te respecteren.

De driejarigen krijgen alle gelegenheid om rond te lopen, zich te bewegen, zelf hun werk te kiezen, te praten met andere kinderen etc.

Voor de kinderen betekent het echter dat zij werkjes kunnen kiezen waar zij zich toe aangetrokken voelen, werkjes die ze graag willen doen, die aanspraak maken op hun innerlijke drive. Maria Montessori zei dat kinderen op deze leeftijd als het ware zeggen; "help mij het zelf te doen". Dit respecteren wij; we laten kinderen dan ook bijv. zelf hun jas en schoenen aan doen, ook al kan dit veel tijd in beslag nemen.

Er wordt goed gekeken naar de behoeften van alle kinderen. Kinderen krijgen regelmatig lesjes. De driejarigen worden van tijd tot tijd apart genomen om hen een extra rustmoment te gunnen. Zij kunnen dan in een klein groepje een activiteit in hun eigen stamgroepruimte doen. Maar zij kunnen ook de ruimte verlaten en naar een activiteit gaan. Te allen tijde kunnen 3-jarigen terug naar hun eigen stamgroepruimte waar hun eigen begeleiders aanwezig zijn.

De jongere kinderen (3-jarigen) lunchen in hun stamgroepruimte.

Mochten de 3-jarigen nog slaapbehoefte hebben, dan kunnen zij in de stamgroepruimte op een matrasje slapen.

Pijler vijf: Natuureducatie

Casa heeft een uitgebreid natuur curriculum: kinderen werken zoveel mogelijk in en met de natuur.

Dr. Maria Montessori geloofde dat de natuur de belangrijkste leerplek voor kinderen was. Het geeft kinderen de kans om de natuurlijke wereld te ervaren, er hun plek in te vinden en leert ze de natuur te respecteren. Studies tonen aan dat kinderen die dergelijke omgevingen worden aangeboden:

Verminderde kans op ADHD en obesitas;

Verhoogde kansen op het bereiken van een optimale ontwikkeling door blootstelling aan natuurlijke omgevingen

Meer besef van hun impact op de natuurlijke wereld

De integratie en de harmonie tussen de natuurwetenschappen, sociale wetenschappen en technologie zijn kritische aspecten van een productieve en gezonde samenleving. 'Moeder Natuur' voorziet in een essentiële context, waarbinnen ideeën over de wereld en de mensheid bij elkaar komen. Dit is een integraal onderdeel van het Montessorionderwijs. Kinderen leren niet alleen over de natuur, maar ook om daar bewust en met respect mee om te gaan. Om dit te bereiken gaan kinderen op Casa regelmatig en intensief om met de natuurlijke omgeving.

's Ochtends en 's middags kunnen kinderen uit elke groep naar buiten om deel te nemen aan de volgende activiteiten:

- dierenverzorging;
- tuinieren/moestuin;
- werken aan projecten in de werkplaats;
- het ontwikkelen van vaardigheden in het werken met gereedschap (dat wil zeggen: timmeren, zagen, schroeven);
- het ontwikkelen van vaardigheden in het werken met wetenschappelijke instrumenten (bijv. microscopen);
- zelf geïnitieerde creatieve projecten, ontdekking, exploratie en observatie van het milieu;

Door tijd buiten door te brengen hebben kinderen de vrijheid in contact te komen met de omgeving. Kinderen interacteren en ontdekken op een natuurlijke, maar gestructureerde wijze.

Jonge kinderen profiteren met name van deze activiteiten, omdat deze het leren van nieuwe woorden en motorische coördinatie versnellen. Voor oudere kinderen helpen deze activiteiten om kennis te vergaren en zaken te onderzoeken over natuurwetenschappen, zoals astronomie, geologie, natuurkunde, biologie en scheikunde, maar ook de sociale en politieke wetenschappen, zoals geschiedenis en aardrijkskunde. Natuur en milieu nemen een belangrijke plaats in bij de schoolexcursies en -kampen die gedurende het hele jaar gepland zijn.

Pijler zes: Voeding en voedselbereiding

Kinderen komen vroeg in aanraking met gezonde voeding en ontdekken de waarde van gezond eten. Voeding en voedselbereiding worden gezien als een rijke leeromgeving. Het is op Casa de norm dat kinderen, zoveel mogelijk, biologisch fruit en rauwkost als pauzehap aangeboden krijgen.

Vanaf jonge leeftijd bereiden kinderen zelf het fruit voor, natuurlijk als het nodig is dan doen zij dit onder begeleiding. Hierbij ontwikkelen zij zowel de motorische als de sociale vaardigheden. Iedere dag wordt er tussen de middag warm gegeten.

Voor de jongere kinderen wordt gekookt en vanaf zes jaar koken kinderen onder begeleiding van een kok voor hun eigen groep. Hierbij ontwikkelen kinderen ook de sociale-, lees-, reken- en motorische vaardigheden. Daarnaast is het een ideale omgeving voor kinderen om hun executieve functies te ontwikkelen en verfijnen. Voor ons beleid over voeding verwijzen wij naar het document 'voedingsbeleid'.

PRAKTISCHE INFORMATIE

Groepsinformatie

In de onderbouw zitten kinderen van 3-6 jaar. Dit zijn tussen de 115 -135 kinderen verdeeld over drie onderbouwgroepen. Gedurende schooluren (8:00-14:00) zijn er in het onderbouw domein drie stamgroepen KDV aanwezig, van ieder maximaal 16 kinderen met 2 groepsbegeleiders.

Alle onderbouwgroepen hebben vaste groepsbegeleiders. Het onderbouw domein bevat drie afzonderlijke stamgroep ruimten en daarnaast drie educatieve ruimten, een gymzaal, een atelier, een muzieklokaal en een buitenwerkplaats. De laatste vier ruimten worden door alle kinderen uit de onderbouw gebruikt. Er is een educatieve ruimte per onderbouwgroep, deze wordt gebruikt door alle kinderen uit die specifieke onderbouwgroep.

Op Casa zijn drie onderbouwgroepen Earth, Venus en Sun. De drie stamgroepen KDV zijn Earth KDV, Venus KDV en Sun KDV.

Gedurende de BSO uren (na 14 uur en in schoolvakanties) bestaan de drie onderbouw groepen ieder uit een gecombineerde groep bestaande uit een stamgroep KDV van driejarigen en een basisgroep BSO van 4 en 5-jarigen. Een gecombineerde groep bestaat uit maximaal 45 kinderen. Het beroepskracht kind ratio op deze groepen is 1 op 8.

De gemeente Pijnacker -Nootdorp gedoogd dat de gecombineerde groepen groter zijn dan de wettelijke norm van 20 kinderen.

In de middenbouw werken wij met een groep kinderen van 3 aaneengesloten leeftijden (6 t/m 9). De kinderen hebben een vaste groepsruimte en vaste begeleiders.

- Tijdens de schooluren zijn er binnen de middenbouw drie groepen van 45 kinderen van negen t/m twaalf jaar (Mars, Mercury en Jupiter).

- Tijdens BSO uren (na 14:00 en in schoolvakanties) blijven de kinderen in de drie basisgroepen (Mars, Mercury en Jupiter) van ieder maximaal 45 kinderen. De beroepskracht kind ratio voor de basisgroepen is 1 op 11. Op woensdag- en vrijdagmiddag worden middenbouw kinderen opgevangen op de locatie Acacialaan in een andere basisgroep (LE basisgroep), hiervoor wordt toestemming gegeven door de ouders middels een (digitaal) formulier. Dit is voor de periode dat het kind gebruikt maakt van opvang op de woensdag en de vrijdag.
- De kinderen kunnen deelnemen aan activiteiten (gym, judo, muziek, koken, etc.) en les krijgen of werken aan projecten in hun groepsruimten.

N.B. de gemeente Pijnacker gedoogd voor Casa basisgroepen van maximaal 45 kinderen, hierbij moet wel voldaan worden aan de BKR.

In bovenbouw werken wij met een groep kinderen van 3 aaneengesloten leeftijden (9 t/m 12 jaar)

- Tijdens de schooluren (8:00 - 14:00) zijn er binnen de bovenbouw drie groepen van 45 kinderen van negen t/m twaalf jaar (Saturn, Uranus en Neptune).
- Tijdens BSO uren worden de kinderen ingedeeld in twee basisgroepen van ieder maximaal 45 kinderen (UE groep 1 en UE groep 2). De beroepskracht kind ratio op deze groepen is 1 op 12. Op woensdag- en vrijdagmiddag worden bovenbouw kinderen opgevangen op de locatie Acacialaan in een andere basisgroep (UE groep 4), hiervoor wordt toestemming gegeven door de ouders middels een (digitaal) formulier. Dit is voor de periode dat het kind gebruikt maakt van opvang op de woensdag en de vrijdag.
- De kinderen kunnen zich inschrijven op en deelnemen aan activiteiten (gym, muziek, koken, dierenverzorging, digi, etc.) en les krijgen of werken aan projecten in de opengestelde groepsruimten.

N.B. de gemeente Pijnacker gedoogd voor Casa basisgroepen van maximaal 45 kinderen, hierbij moet wel voldaan worden aan de BKR.

Mentorbegeleiding op Casa

Ieder kind op Casa heeft een eigen mentor. De mentor houdt de voortgang van het kind bij in ons digitaal volgsysteem. Dit systeem wordt gebruikt voor alle kinderen vanaf 15 maanden. De mentor is verantwoordelijk voor de communicatie met ouders en zorgt dat collega's op de hoogte zijn van bijzonderheden.

Onderbouw (3-6 jarigen):

Als een leerling nieuw is in een groep, worden de ouders en leerling uitgenodigd door de beoogde mentor voor een kennismakingsgesprek op Casa. Tijdens dit bezoek krijgen de ouders en leerling een gesprek over hoe er gewerkt wordt in de onderbouw. Leerling wordt gewezen waar het laatje en de kast voor schoenen, jassen en tassen is. Daarnaast krijgen zij een rondleiding in de groep, buitenwerk en bewegingsruimte. Er wordt een afspraak gemaakt voor twee momenten waarop de leerling zal meedraaien in de onderbouw, 1e dag van 8 tot 11, 2e dag van 8 tot 12.30. Op deze wendagen zal ook de mentor zoveel mogelijk aanwezig zijn.

Een informatieboekje met algemene informatie over verschillende onderdelen wordt bij de uitnodiging voor de intake aan ouders gestuurd. Na het bezoek aan de onderbouw, ontvangen de ouders informatie over hoe het binnen de onderbouw werkt.

Midden- en bovenbouw (6-12 jarigen):

Als een leerling nieuw is in de groep, krijgen de ouders een informatieboekje met algemene informatie over verschillende onderdelen. Ook wordt hen gemeld, dat als ze vragen hebben, ze contact kunnen opnemen met de begeleiders via de groepsmail (*klasnaam@casaschool.nl*). De mentor wordt bekend gemaakt via mail en de ouders worden uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek.

Ouders ontvangen ook een observatie- en rapportage schema. Alle ouders worden één keer per jaar uitgenodigd voor een observatie in de groep van hun kind en twee keer per jaar voor een voortgangsgesprek.

In- en doorstroom van kinderen

Instroom driejarigen

De driejarigen vallen onder de kinderopvang. Voordat een kind start op Casa, worden ouders en kind uitgenodigd voor een intakegesprek bij de directie. Na het intake gesprek wordt hen een offerte waarin de algemene voorwaarden staan toe gestuurd. Het kind is definitief ingeschreven wanneer de contracten ondertekend zijn. Als ouders hier vragen over hebben, kunnen zij contact opnemen met de administratie via administratie@casaschool.nl.

Zes weken voor de startdatum wordt het kind uitgenodigd om een van de begeleiders van de klas te ontmoeten. Tijdens deze ontmoeting worden er wendagen met ouders afgesproken. Het aantal wendagen en de duur daarvan hangt af van de behoefte van het kind.

Ouders krijgen dan ook het welkomstboekje toegestuurd.

Plaatsing

Plaatsing gebeurt op volgorde van inschrijving en leeftijd. In eerste instantie hebben broertjes en zusjes van kinderen die al geplaatst zijn voorrang. Daarna wordt gekeken wie er het langste ingeschreven staat. Verder kan de leeftijd van het kind doorslaggevend zijn voor de volgorde van plaatsing. We streven ernaar dit proces zo eerlijk mogelijk te laten verlopen.

Start van vierjarigen

Casa heeft een wachtlijst. Kinderen die als driejarige gestart zijn, hebben voorrang. Vierjarigen stromen door naar de groep waar ze als driejarigen meeverbonden waren. Twee maanden voor hun vierde verjaardag ontvangen zij een schoolcontract.

Overgang van de ene bouw naar de volgende bouw

Rond de zesde verjaardag gaat het kind naar de middenbouw en rond de negende verjaardag naar de bovenbouw. Casa kent gedurende het schooljaar in principe vier overgangsmomenten (januari, april, juli, september).

Vakantie-, ruildagen en ziekteregistratie

Vakantie en/of vrije dagen aanvragen

Ouders van kinderen die het totaalpakket afnemen moeten hun vakantie van een week of langer ten minste drie weken van tevoren in Flexkids (onlinesysteem) invullen. Verlof korter dan een week, moet drie dagen vooraf in Flexkids vermeld worden. Dit is noodzakelijk voor het inroosteren van het personeel.

Ruildagen

Opvangdagen kunnen worden geruild met dagen waarop geen opvang wordt afgenomen. De contractant vraagt ruildagen aan via Flexkids. Hierbij gelden de volgende regels:

- De ruildag wordt door de contractant minimaal drie dagen van tevoren aangevraagd.
- Ruilen kan maximaal drie maanden vooruit.
- Eenmaal geruilde dagen kunnen niet nogmaals geruild worden of teruggedraaid worden.
- Ochtenden kunnen alleen tegen ochtenden geruild worden en middagen alleen tegen middagen.
- Er kan niet geruild worden met dagen die in het verleden liggen.

- Schoolochtenden kunnen niet geruild worden met opvangochtenden (relevant voor kinderen die bijna vier worden).
- Sluitingsdagen van Casa kunnen niet geruild worden.

De contractant ontvangt van Casa een bevestiging of de gewenste ruildag gehonoreerd kan worden.

Ook het ziekmelden van kinderen gaat via Flexkids.

School- onderwijs en opvangtijd

Casa heeft een 5 gelijke dagen model wat betreft onderwijstijden. Een schooldag loopt van 8:30 - 14:00. Met een vrije inloop van 8:00 - 8:30. Opvanguren zijn tussen 14:00u en 18:00u en reguliere schoolvakanties. tussen 7:30 en 8:00u biedt Casa voorschoolse opvang.

Kinderen hebben de mogelijkheid om buiten de reguliere schoolvakanties maximaal 29 dagen flexibel op te nemen.

Voor vakanties korter dan een week dient dit minimaal drie dagen voorafgaand aan de vrije dag kenbaar gemaakt te worden in het kind planningssysteem van Casa.

Vakanties voor langer dan een week dienen 6 weken van te voren te worden aangegeven. Alle kinderen volgen tussen de 940 en 1100 schooluren per jaar. Aanwezigheid wordt geregistreerd, zodat controle op het minimaal aantal uur mogelijk is. Omdat Casa individueel onderwijs aanbiedt, zijn vooraf opgestelde persoonlijke roosters niet nodig.

Voor de planning van de reguliere schoolvakanties volgt Casa de door het ministerie van OCW voorgestelde data.

Voor de kinderen die flexibele schooltijden afnemen wordt in Flexkids bewaakt dat zij minimaal 940 uur aanwezig zijn. Totaalpakket Leerlingen maken doorgaans veel meer onderwijsuren doordat er op de middag door de week heen ook onderwijsuren tot 18.00 uur zijn en doordat ouders gemiddeld maar 6 tot 8 weken vakantie voor hun kinderen per jaar opnemen. Al deze extra uren vallen officieel onder kinderopvang.

Kinderen zijn, wanneer ze geen gebruik van het basispakket maken, minimaal twee dagen per week tot 18.00 uur aanwezig. De dagen dat kinderen er tot 18.00 uur zijn, zijn vastgesteld, zodat zij steeds met dezelfde groep kinderen en begeleiders te maken hebben.

Tussen 17.00 uur en 18.00 uur kunnen kinderen opgehaald worden. Omdat veel ouders dit om 17.00 uur doen, stoppen de activiteiten om die tijd en gaan alle kinderen weer naar hun eigen groepsruimte.

Casa **wijkt** op de volgende tijden **af** van het beroepskracht kind ratio:

- Voor de 3 jarigen (KDV) van 8:00 - 9:30 en van 16:30 - 18:00.
- Voor 4 - 12 jarigen (BSO) tijdens schoolvakanties/schoolsluiting van 8:00 - 9:30 en van 16:30 - 18:00.
- Voor de 4 - 12 jarigen (BSO) tijdens schoolweken van 16:30 - 17:00.

Casa **wijkt niet af** van het beroepskracht kind ratio op de volgende tijden:

- Voor 3 jarigen (KDV) van 9:30 - 16:30.
- Voor 4 - 12 jarigen (BSO) tijdens schoolvakanties/schoolsluiting van 9:30 - 16:30.
- Voor de 4 - 12 jarigen (BSO) tijdens schoolweken van 14:00 - 16:30 en van 17:00 - 18:00.

Dagindeling kinderen

(Tussen 7.30 en 8.00 uur kan incidenteel voorschoolse opvang afgenomen worden.)

Tijdsblok Timetable	Activiteit Activity
8.00-8.30	<u>Starttijd voor alle leerlingen</u> <u>Start time for all pupils</u>
8.00-11.30	Werkperiode: individueel en in kleine groepjes. Werkruimte: zowel binnen als buiten de groepsruimte. Buiten de groepsruimte activiteiten als sport, muziek, handenarbeid, koken, buitenwerk etc.
11.10-11.45	Onderbouw: buiten spelen
11.30-12.00	Midden- en bovenbouw: lunchen.
12.00 tot 12.30	Onderbouw lunchen. Midden- en bovenbouw buitenspelen.
12.30 tot 14.00	Werkperiode: individueel en in kleine groepjes. Werkruimte: zowel binnen als buiten de groepsruimte. Buiten de groepsruimte activiteiten als sport, muziek, handenarbeid, buitenwerk etc.
14.00 tot 18.00	Werkperiode: individueel en in kleine groepjes. Werkruimte: zowel binnen als buiten de groepsruimte. Buiten de groepsruimte activiteiten als sport, muziek, handenarbeid, koken, buitenwerk etc.

Activiteiten buiten de (stamgroep) ruimten in de onderbouw

Vanuit de Montessori visie is de intellectuele wandeling belangrijk en wordt binnen Casa daarom gestimuleerd. Het maken van eigen keuzes, onder andere waar in de ruimte een kind wil zijn, is iets waar veel waarde aan wordt gehecht. Indirect bereid dit de kinderen voor op de (groeierende) zelfstandigheid die zij de opvolgende jaren in de onderbouw ervaren.

Ons uitgangspunt is, naast het waarborgen van geborgenheid en veiligheid, het aanbieden van uitdaging en vrije keuze. Beide ruimtes zijn multifunctioneel ingericht en bieden het kind mogelijkheden om te leren via eigen initiatief. De stamgroepruimte is de ruimte waar kinderen het grootste gedeelte van hun tijd doorbrengen. Als een jongste kind behoefte heeft aan een vaste, bekend plek met eigen begeleiders, dan kan dit in de eigen stamgroepruimte. Dat kan dan, de mentor van het kind bepaalt samen met het kind of het kind eraan toe is om aan een activiteit deel te nemen. Wanneer hun mentor ziet dat een kind eraan toe is om aan een activiteit buiten de groepsruimte deel te nemen, zal de mentor eerst met het kind samen gaan kijken en dan het kind aan de activiteitenbegeleider overdragen. De jongste kinderen worden naar de activiteit gebracht of zij gaan zelfstandig, dit hangt af van wat zij aankunnen en hoe zelfstandig zij al zijn.

Als een kind buiten de klas naar een activiteit gaat, dan heeft het kind een gekleurd lint om, een specifieke kleur voor een specifieke activiteit. Wanneer een 3-jarig kind op bezoek gaat naar de aangrenzende ruimte van de oudere kinderen, heeft de 3-jarige geen lint om, omdat de vaste begeleider zicht heeft op het betreffende kind.

De activiteitenbegeleiders die met deze jonge kinderen werken zijn vaste bevoegde begeleiders (bekende gezichten) in de onderbouw op Casa. Zij observeren goed hoe het met de kinderen gaat en geven dit door aan de mentor van het kind.

Activiteiten waaraan zij kunnen deelnemen zijn:

- werken bij buitenwerk/dieren;

- spelen in het speellokaal;
- activiteiten in de eetkamer.

Er vinden ook soms activiteiten voor de hele onderbouw plaats in een andere ruimte of buiten Casa, zoals bijvoorbeeld:

- uitstapjes naar buiten, bijv. naar de boerderij;
- het bijwonen van gezamenlijke vieringen op Casa, zoals Sinterklaas, Kerst, een poppenkastvoorstelling, een verhalenverteller, een muzikant etc.;

De mentor van het driejarige kind zal in overleg met de ouder beslissen of de driejarige aan deze activiteiten deel neemt.

De kinderen van de middenbouw kunnen zich vrij door het gebouw bewegen om naar hun gekozen activiteit te gaan. De activiteiten vinden op een vaste tijd in een vaste ruimte of locatie met een vaste medewerker (specialist) plaats om rust en veiligheid te bieden. De oudere kinderen vinden het meestal erg leuk om activiteiten op andere plekken te volgen. Zij maken ook gebruik van symbolen om aan te geven naar welke activiteit zij gaan (blokje voor buitenwerk en een muzieknoot voor de muziekles e.d.).

De activiteiten worden soms door specialisten die wij hiervoor speciaal inhuren aangeboden, bijv. judo, maar de meeste activiteiten worden door onze eigen pedagogisch medewerkers gegeven of vakdocenten gegeven. We hechten er namelijk veel belang aan dat kinderen met vertrouwde gezichten te maken hebben en dat alle mensen die activiteiten aanbieden in staat zijn dit vanuit de Casa Montessori-visie te doen. Kinderen kiezen in overleg met hun mentor aan welke activiteiten zij deelnemen (dit kan in de midden- en bovenbouw voor een langere periode ingeroosterd worden). Iedere bouw heeft zijn eigen activiteiten en zijn eigen activiteitenbegeleiders.

De bewegingsvrijheid van kinderen is binnen veilige grenzen. De oudste kinderen mogen alleen van het terrein af met schriftelijke toestemming van de ouders. De andere kinderen mogen niet zonder begeleiding van het terrein af.

In het gebouw zien we toe op veiligheidsvoorschriften, zodat ook jonge kinderen zich zelfstandig in het gebouw kunnen bewegen: zelf naar de wc gaan, zelf naar een muziekles gaan enz.

Op Casa wordt er gewerkt met een vaste groep begeleiders die gedurende de hele of halve dag aanwezig zijn, zoveel mogelijk op een vaste dag. Deze vaste begeleiders begeleiden ook de specialisten die eventueel ingehuurd worden om specifieke activiteiten te leiden. De vaste begeleiders zorgen er altijd voor dat zij weten waar en aan welke activiteiten de kinderen uit hun groep deelnemen. Zij zorgen ook voor de verslaglegging van deze kinderen.

Huishoudelijke regels:

De waarden die zeer nadrukkelijk leidend zijn op Casa, vaak besproken worden en die iedereen geacht wordt uit te dragen zijn vriendelijkheid, respect, verantwoordelijkheid en zorgzaamheid.

- Wij komen rustig Casa binnen.
- Wij lopen rustig in Casa.
- Wij gebruiken onze 'binnenstem'.
- Wij doen na het buitenspelen onze schoenen uit en lopen op sokken verder.
- Wij zetten onze schoenen in onze kast, hangen ons jas op en doen binnenschoenen aan.
- Wij geven de begeleiders een hand en wensen elkaar een goede morgen.
- Wij komen naar Casa om onszelf gedurende de dag zowel mentaal als sociaal als emotioneel te ontwikkelen.
- Wij leren om verantwoordelijk te zijn voor de keuzes die wij maken en ervaren de consequenties. Deze consequenties zijn logische en natuurlijke gevolgen van wat wij doen of niet doen.
- Wij zetten alles terug op de vaste plek en gebruiken het materiaal waarvoor het bedoeld is.
- Wij vermijden negatief fysiek contact.
- Wij komen voor onszelf op door middel van woorden.

- Wij gaan respectvol met onze omgeving om, zowel de levende als de niet-levende omgeving.
- Wij zijn er voor elkaar, leren van elkaar, geven het goede voorbeeld, vragen elkaar zo nodig om hulp, helpen elkaar, zorgen voor elkaar, bijv. door elkaar niet te storen, steunen elkaar, etc.

Deze regels gelden gedurende de hele dag voor iedereen op Casa en komen regelmatig aan bod in gesprekken met kinderen.

Contacten met ouders:

Op woensdag- en vrijdagmiddag hebben we inloopmiddagen om 14:00 uur. Casa is dan open voor ouders en hun kinderen om een kijkje te nemen in de klas, samen van gedachten te wisselen of vragen te stellen (met andere ouders of aan iemand van het managementteam).

Observatie is een essentieel onderdeel binnen een Montessori-omgeving. Begeleiders worden hierin speciaal getraind. De ontwikkeling van kinderen wordt zorgvuldig gevolgd. Om de ontwikkeling inzichtelijk te maken gebruiken we het digitale kindvolgsysteem MRX (Montessori Record Xpress). Dit web-based registratiesysteem is speciaal voor het Montessorionderwijs ontwikkeld en wordt gebruikt door vele Montessorischolen over de hele wereld. Naast ons eigen Montessori Record Keeping Xpress volgen we de Nederlandse onderwijsinspectie- en GGD-regels.

De observatiegegevens die we vastleggen met dit systeem worden tweemaal per jaar tijdens een gesprek met ouders doorgenomen en daarnaast vragen we ouders eenmaal per jaar hun kind in de ochtend te komen observeren.

Ouders kunnen thuis ook inloggen op Flexkids, dit is het administratiesysteem van Casa. In deze portal kunnen ouders:

- persoonlijke gegevens bekijken en indien nodig aanpassen/aanvullen;

- facturen, contracten, jaaropgaven en andere door Casa te publiceren documenten bekijken;
- gewenste wijzigingen in het opvangcontract aanvragen;
- ruildagen en extra incidentele opvang aanvragen;
- vakantie en afwezigheid melden;
- een inschrijving doen voor een nieuw gezinslid.

Daarnaast maken wij gebruik van Parro. Een onderdeel van ParnasSys (Nederlands kindvolgsysteem), waarmee informatie-uitwisseling met ouders kan plaatsvinden.

Rapportage naar ouders

Goed contact tussen ouders en begeleiders vinden wij heel belangrijk op Casa. We willen de kinderen zo goed mogelijk leren kennen, zodat we ze kunnen bieden wat voor hun ontwikkeling nodig is. Daarom nodigen we ouders één keer per jaar uit om hun kind tijdens het werken in de groep te komen observeren. Wanneer ouders in een groep hun kind komen observeren, vragen wij hen om zich aan de observatie regels te houden. Twee keer per jaar ontvangen ouders een rapport vanuit het leerlingvolgsysteem en is er een gesprek tussen mentor en ouders.

Andere manieren waarop ouders geïnformeerd worden zijn via de website www.casaschool.nl en via Parro, ons communicatiekanaal waarop nieuws, mededelingen en vragen geplaatst worden en de verschillende groepen, ouders en begeleiders ook met elkaar kunnen communiceren. Ook staat de actuele agenda op Parro.

Verschillende documenten, zoals het pedagogisch beleidsplan en de schoolgids zijn te vinden op de website, en de protocollen liggen op het kantoor van het management ter inzage.

Op verjaardagen nodigen we in de onderbouw groep de ouders van het jarige kind uit om erbij te zijn als we de verjaardag gaan vieren.

Bijzonderheden in de ontwikkeling/ zorg

Periodiek worden alle kinderen in een groep besproken door de begeleiders. Op basis van observaties, bewijsstukken en (indien van toepassing) toetsen wordt de voortgang vastgelegd in het leerlingvolgsysteem.

Indien er bijzonderheden zijn in de ontwikkeling van een kind of problemen worden gesignaleerd dan wordt in eerste instantie de intern zorgcoördinator van Casa ingeschakeld voor observatie en advies. Vervolgens wordt beoordeeld of de problematiek intern kan worden aangepakt of dat doorverwijzing naar externe instanties noodzakelijk is. Gedurende dit traject worden ouders geïnformeerd en betrokken in zorggesprekken. Doorverwijzing geschiedt, na overleg met de ouders, doorgaans naar o.a. de volgende instanties:

- Kernteam van de gemeente Pijnacker-Nootdorp
- Centra Jeugd en Gezin (CJG)
- Jeugdgezondheidszorg (JGZ)
- Huisarts of praktijkondersteuner
- Opvoedpoli in Pijnacker
- Samenwerkingsverband PPO-Delfland

Begeleiders

De begeleiding van in de groepen op Casa is een mix van Montessori getrainde leraren (AMI) en gekwalificeerde pedagogische medewerkers.

Alle begeleiders die werken met kinderen op Casa voldoen aan de opleidingseisen zoals deze staan vermeld in de CAO kinderopvang, hebben een gelijkstelling verklaring voor vergelijkbare opleidingen en/of ervaring, of doen een EVC traject om de opleidingseis aan te tonen op basis van in het buitenland behaalde diploma's en/of opgedane werkervaring.

Taken beroepskrachten in opleiding en stagiaires

Bij Casa werken over het algemeen ervaren beroepskrachten. Daarnaast werkt Casa ook met beroepskrachten in opleiding en stagiaires.

De taken die de beroepskrachten in opleiding en stagiaires uitvoeren zijn de volgende:

- Observeert de kinderen en neemt daarop actie in het handelen.
- Draagt zorg voor de schone en optimale voorbereide omgeving, volgens de vastgestelde lijnen.
- Laat een AMI-voorbeeldfunctie zien aan kinderen en collega's.
- Elke handeling die gedaan wordt, wordt volgens de AMI-richtlijnen opgevolgd.
- Geeft kinderen lesjes en begeleiding. geven en begeleiden bij werkjes. Weet wanneer de begeleiding gestopt kan worden en volgt dit ook op. Signaleert en rapporteert. Heeft indien nodig overleg met coördinator Special Needs.

Indien nodig: bespreekt voor met groepsbegeleider betreffende groep. Neemt deel aan afdelingsoverleggen. Net als iedere nieuwe medewerker krijgen beroepskrachten in opleiding en stagiaires een buddy aan zich gekoppeld die hen wegwijs maakt bij de betreffende bouw. Daarnaast hebben ze een opleidings/stage plan en worden ze bij hun werk begeleid door de pedagogisch coach en de teamleider betreffende bouw. Bij de verschillende Casa-bouwen werken geen vrijwilligers.

Bijlage - Het jonge kind: de ruggengraat van het Montessorionderwijs

Overal in de wereld kent het Montessorionderwijs groepen van drie- tot zes-, zes- tot negen- en negen- tot twaalfjarigen in één groep. Deze situatie bleef zo tot aan de invoering van de wet op het kleuteronderwijs in 1956, waardoor alle vierjarigen de gelegenheid tot onderwijs kregen. Hierdoor werd Nederland een internationaal voorbeeld, aangezien heel weinig landen toen (en ook vandaag nog) scholing aan vierjarigen financieren. Vanaf die tijd was het helaas verboden driejarigen in kleutergroepen op te nemen. Vanuit een Montessori-oogpunt is dat betreurenswaardig; het hele Montessori Curriculum van de onderbouw is immers gebaseerd op een drie- tot zesjarigen-groep.

In de Wet op het basisonderwijs in 1981 is verzuimd de driejarigen te betrekken; het Nederlandse basisonderwijs wil de doorgaande ontwikkelingslijn bevorderen voor de leeftijd van vier tot zes jaar. Sinds 1956 zijn er overal in Nederland onder moeilijke omstandigheden Montessori-peutergroepen opgericht om de leemte die er is ontstaan in te vullen en om driejarigen zo de begeleiding te bieden die ze nodig hebben.

Sinds 1998 is het debat in Nederland weer gaande rond de voorschoolse educatie, met specifieke aandacht voor allochtone kinderen met taalachterstanden. In dit licht is het van het grootste belang om weer de Montessori Visie wat betreft het jonge kind ter discussie te stellen.

Maria Montessori heeft uit haar ervaring met kinderen uit deze leeftijdsgroep geconcludeerd dat de ontwikkeling die kinderen in de fase nul tot zes doormaken, bepalend is voor de rest van hun leven. Dit standpunt wordt inmiddels door veel pedagogen en psychologen gedeeld. Maria Montessori ging ervan uit dat jonge kinderen innerlijke drijfveren hebben om zichzelf te ontwikkelen. Indien ze niet in de gelegenheid komen die te gebruiken, zullen ze die essentiële kwaliteiten nooit naar potentie kunnen benutten.

De belangrijkste kwaliteiten van het jonge kind zijn de gevoelige perioden. Deze zijn hoofdzakelijk aanwezig tijdens de eerste vierenhalf jaar, behalve de gevoelige periode voor taal die tot zes jaar aanwezig is. Dat houdt in dat

kinderen na een half jaartje op de basisschool hun gevoelige perioden grotendeels kwijt zijn. Ze hebben dus nauwelijks de gelegenheid gehad om hun vaardigheden te ontwikkelen en te verfijnen in de tijd toen ze echt een drive hadden om dat te doen. Dit is betreurenswaardig, aangezien een Montessori-onderbouw omgeving (voorbereide omgeving) juist zoveel stimulans biedt voor de ontwikkeling en verfijning van vaardigheden van het jonge kind.

Om een duidelijk beeld te krijgen van wat gevoelige perioden zijn, is het ook interessant om te weten hoe Maria Montessori hiertoe kwam. Zij nam dit idee over van de Nederlander Hugo de Vries, die in 1902 naar de gevoelige periode van een rups verwees. Hij zag dat rupsen een gevoeligheid voor het zonlicht hebben, dus zoeken zij zonlicht op aan de groeipunten van takken. Daar vinden zij ook wat zij nodig hebben voor hun ontwikkeling, namelijk jonge bladeren.

Dat is precies wat met jonge kinderen gebeurt. Zij worden bijv. aangetrokken tot werkjes als schoenen poetsen omdat ze de beweging interessant vinden. Terwijl ze dat doen, ontwikkelen ze hun fijne motoriek en hun oog-handcoördinatie. Het kind is er gedurende die tijd mentaal en fysiek klaar voor en wordt door de gevoelige periodes tot activiteit aangezet. Wanneer de gevoelige periode voorbij is, verdwijnt de verhoogde activiteit. Het is een window of opportunity. Met andere woorden: een unieke kans. En ongeacht van wat er volbracht is, als het over is, is het dan ook over en kan het niet herhaald worden. Het is een tijd van "moeiteloos leren".

Maria Montessori heeft de gevoelige periodes voor de ontwikkeling en verfijning van motoriek, orde, de ontwikkeling en verfijning van zintuiglijke waarneming en taal geïdentificeerd.

Een andere innerlijke kracht die actief is tot zes jaar, is de absorberende geest. Kinderen nemen alles (zonder onderscheid) uit hun omgeving op. De verbindingen die dan in hun hersenen ontstaan, vormen de grondslag van waaruit het kind kan gaan handelen. Met andere woorden, het kind heeft de capaciteit om de omgeving te gebruiken en zichzelf op te voeden. Met zo'n uitgangspunt realiseert men zich de noodzaak van een bewust ingerichte

omgeving voor het jonge kind om tot zelfopvoeding te kunnen komen. Door de absorberende geest nemen driejarigen onbewust veel van een meer gestructureerde omgeving op. De voorbeeldfunctie van de oudere kinderen is ook van zeer groot belang. Vandaar de keuze voor drie-, vier- en vijfjarigen samen in één groep.

Jonge kinderen ervaren rond het derde jaar een belangrijke verandering. Tot driejarige leeftijd hebben ze kwaliteiten, vermogens en kennis aangeleerd; denk bijvoorbeeld aan de motorische vaardigheden die een kind na zijn geboorte aanleert om onafhankelijk te bewegen en zich nog op andere gebieden te ontwikkelen. Maria Montessori verwees ook naar het kind als een schepper. Vanaf drie jaar worden die kwaliteiten, vermogens en kennis geconsolideerd. Het kind bouwt verder aan zijn ontwikkeling en gaat de wereld ontdekken. Het heeft nu een goed doordachte, geordende omgeving nodig waarbinnen het vrij kan ontdekken. Een Montessori-onderbouw omgeving is zo ontworpen dat een kind in deze fase door zelfactiviteit tot zelfontdekkend leren kan komen.

Een van de belangrijkste redenen waarom het 3 jarigen kind de mogelijkheid moet hebben een activiteit te doen in de ruimte van de 4-, 5 jarigen is het feit dat hij rond zijn derde van zijn onbewuste fase overgaat naar zijn bewuste fase. Tijdens zijn onbewuste fase zal hij bijvoorbeeld niet schoenen poetsen om glimmende schoenen te hebben, maar omdat hij gefascineerd is door de beweging. Als vierjarige is het kind zich bewust van zijn invloed op en macht over zijn omgeving. Ook leert hij dat hij met taal veel kan bereiken. Sommige kinderen worden heel onzeker van die macht en dat betekent een lange periode van aanpassen. In onze huidige leeftijdsindeling in Nederland, betekent het dat het kind tegelijkertijd zeer belangrijke innerlijke veranderingen doormaakt en zich dan ook nog aan een nieuwe groep en leidster (situatie) moet aanpassen. Ze hebben niet meer hun bekende omgeving als zekerheid. Anderen hebben snel door dat ze zich met groot succes op sociale relaties kunnen richten. Zij verliezen hun vaardigheden om zich individueel verder te ontwikkelen: zogenaamd "samenwerken" speelt een belangrijke rol om zich

veilig in een groep te voelen. De begeleider begeleidt het kind om te terug te komen tot individueel werken. Als het 3-jarige kind kennis heeft gemaakt in de 4-, 5 jarige groep, wordt het bekend met en raakt gewend aan de regelmaat om werkjes te kiezen en om vanuit zichzelf zijn activiteit te bepalen.

Een driejarige die juist nieuw ontwikkelde capaciteiten op de proef wil stellen vindt zelf werken vanzelfsprekend. Tijdens zijn bewustwordingsfase in een bekende groep hoeft hij zich niet alleen door samenwerken te profileren. Samenwerken en individueel werken blijven in evenwicht.

Tot slot kunnen we kijken waarom de leeftijd van het jonge kind (nul tot zes jaar) een zeer belangrijke rol speelt. Gedurende de eerste ontwikkelingsfase vinden er gelijktijdige ontwikkelingen in de intelligentie, motoriek en de wilskracht plaats. De intelligentie ontwikkelt zich door interactie van het kind met zijn omgeving. Zenuwbanen moeten zich tussen neuronen ontwikkelen. Vanaf het eerste levensjaar sterven niet-gestimuleerde zenuwbanen af. Een kind dat blootgesteld is aan stimulatie, heeft meer netwerken ontwikkeld dan een kind dat ervan weerhouden is. Kinderen die zich in vrijheid kunnen ontwikkelen om actief hun omgeving te ontdekken, worden aan veel sensorische stimulatie blootgesteld en ontwikkelen hun intelligentie. Motorische ontwikkeling is dus bepalend voor de ontwikkeling van de intelligentie, en omgekeerd. De wilskracht ontwikkelt zich omdat het kind vrijheid van keuze heeft. Het kind kan zijn innerlijke drijfkrachten volgen en daardoor wil hij meer doen. De ontwikkeling van intelligentie, wilskracht en motoriek is steeds onderling afhankelijk.

De juiste ontwikkeling van intelligentie, wilskracht en motoriek leidt ertoe dat een kind een persoonlijkheid ontwikkelt waar lichaam en geest in harmonie met elkaar zijn: het kind is genormaliseerd. Een omgeving die rijk is aan zintuiglijke stimulansen en die vrijheid tot activiteit biedt, speelt een primaire rol voor een kind om tot normalisatie te kunnen komen. Het kind moet ook de vrijheid hebben om zijn omgeving langdurig zonder onderbreking en bij herhaling te verkennen en te gebruiken, totdat het kind die periode zelf kan afsluiten. Gebeurt dat niet van jongs af aan, dan is het te laat om het weer in zijn totaliteit in te halen. Een verantwoorde omgeving voor het jonge kind is dus

zeer belangrijk voor zijn effectieve ontwikkeling op een Montessorischool. Een kind met wilskracht en het vermogen om keuzes te maken vormt de ruggengraat van het Montessorionderwijs.